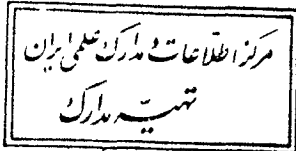

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

" دانشگاه تربیت مدرس "

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

برای دریافت دانشنامه کارشناسی ارشد مدرسی

در رشته مامایی

گرایش بهداشت مادر و کودک

موضوع :

بررسی تاثیر شیر مادر در کاهش سپسیس دوره نوزادی

استاد راهنما :

سرکار خانم دکتر زرین تاج کیهانی دوست واقع متخصص کودکان

اساتید مشاور :

جناب آقای دکتر حمید علوی مجد ، استاد مشاور
سرکار خانم نجمه تهرانیان عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس
سرکار خانم می نورلمیغیان عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

نگارش :

مریم صفرنواده

شهریورماه ۷۲

۱۹۹۳

تقدیر و تشکر :

سپاس بی کران خداوند عزوجل را که این وجود حقیر را شایسته تعلم قرار داد، امید که همواره این بنده حقیر را شامل لطف خویش بدارد.

با تشکر از استاد عزیزم سرکار خانم دکتر زرین تاج کیهانی که بسه حقیقت زندگی خود را بی دریغ وقف بیماران و علم نموده‌اند و در راهنمایی این پایان نامه از هیچ کمکی دریغ نورزیده‌اند، اسید آنکه در تمامی مراحل زندگی راهنمایم باشند.

و با تشکر از استاد ارجمند آقای دکتر علوی مجد که در مشاورت این پایان نامه نقش ارزنده‌ای داشتند و همچنین اساتید گرامی خانمها، تهرانیان و لمیعیان که همواره در لحظه، لحظه تحصیل این جانب همراه بودند.

همچنین از اساتید گرامی آقایان : دکتر عقیقی، دکتر صفوتی، دکتر علوی، خانمها : دکتر شیرین نیرومنش، دکتر افتخار، دکتر مدرس دکتر سید علوی کمالی سپاسگزاری را دارم.

با تشکر از :

زحمات بی دریغ برادر عزیزم علیرضا صفرنواده دانشجوی پزشکی کسسه در نمونه‌گیری و کلیه مراحل پایان نامه یاریم کرد ، وکلیه مسئولیت‌ها و پرسنل دلسوز بیمارستانهای مورد مطالعه و نیز گروه ما مایی بخش آموزش و پژوهش دانشکده و دانشگاه ، واحد انتشارات ، کامپیوتر ، سمعی و بصری کتابخانه ، روابط عمومی ، و پرسنل صدیق و دلسوز دانشگاه تربیت مدرس که به حق می توانم بگویم نظیرشان را تاکنون ندیده بودم که مرا در انجام این تحقیق و نگارش این رساله یاری نمودند ، صمیمانه سپاسگزارم و آرزوی توفیق و تأییدات الهی را برای یکایک آنان از درگاه خداوند متعال خواستارم .

تقدیرم به :

پدر عزیزم که وجودش لبریز از عشق و عاطفه است و همواره مشوقم
بوده است .

مادر عزیزم که محبت ، فداکاری و از خودگذشتگی او قابل تقدیر است
و هر آنچه که دارم از آن اوست .

برادران عزیزم که موفقیت آنها همواره آرزوی من است .

شهریور ماه ۷۲

مریم صفر نواده .

الف

" فهرست مطالب "

صفحه	عنوان
فصل اول : طرح تحقیق	
۱	۱ - ۱ - مقدمه
۴ - ۶	۲ - ۱ - اهمیت و شرح و بیان موضوع
۷	۳ - ۱ - اهداف
۸	۴ - ۱ - فرضیات
۸	۵ - ۱ - تعریف واژه‌ها و مفاهیم
۹	۶ - ۱ - انواع متغیرها
فصل دوم : کلیات	
۱۱ - ۲۹	۱ - ۲ - تاریخچه شیردهی
۳۰ - ۴۳	۲ - ۲ - کلیات درمورد شیرمادر
۴۴ - ۵۲	۳ - ۲ - کلیات ، درمورد سپسیس دوره نوزادی
فصل سوم : مروری بر مطالعات	
۵۲ - ۵۴	۱ - ۳ - مطالعات انجام شده در ایران
۵۵ - ۶۴	۲ - ۳ - مطالعات انجام شده در سایر کشورها
فصل چهارم : روشها و مواد	
۶۵	۱ - ۴ - محیط پژوهش
۶۵	۲ - ۴ - نوع تحقیق
۶۵ - ۶۶	۳ - ۴ - جمعیت مورد مطالعه
۶۶	۴ - ۴ - روش نمونه‌گیری
۶۶ - ۶۷	۵ - ۴ - آمادگی جهت اجرای کار

۶۷	۴ - ۶ - برآورد تعداد نمونه
۶۷ - ۶۸	۴ - ۷ - روش گردآوری اطلاعات
۶۸	۴ - ۸ - روشهای آماری تجزیه و تحلیل اطلاعات
۶۹	۴ - ۹ - برنامه کامپیوتر
۶۹ - ۷۰	۴ - ۱۰ - محدودیت های تحقیق

فصل پنجم : یافته های تحقیق

۷۱ - ۱۱۵	۵ - ۱ - یافته های مربوط به بررسی ارتباط
۱۱۶ - ۱۲۱	۵ - ۲ - بحث و نتیجه گیری
۱۲۲ - ۱۲۳	۵ - ۳ - پیشنهادات
۱۲۴ - ۱۲۵	۵ - ۴ - خلاصه انگلیسی
۱۲۶ - ۱۲۷	۵ - ۵ - منابع فارسی
۱۲۸ - ۱۳۲	۵ - ۶ - منابع انگلیسی
۱۳۳ - ۱۳۵	۵ - ۷ - ضائم

" فهرست جداول "

صفحه	عنوان
۷۱	جدول ۵ - ۱ : آزمون T : مقایسه بین میانگین تعداد افراد خانواده در دو گروه مورد و شاهد.
۷۲	جدول ۵ - ۲ : جدول توزیع فراوانی نوع مالکیت منزل مسکونی در دو گروه مورد و شاهد
۷۳	جدول ۵ - ۳ : جدول توزیع فراوانی ابتلا به سپسین برحسب شغل پدر در دو گروه مورد و شاهد.
۷۴	جدول ۵ - ۴ : آزمون T - مقایسه فاصله شروع اولین تغذیه با شیرمادر (دادن آغوز) در دو گروه مورد و شاهد
۷۶	جدول ۵ - ۵ : جدول توزیع فراوانی تغذیه نوزاد توسط آغوز در دو گروه مورد و شاهد.
۷۸	جدول ۵ - ۶ : جدول توزیع فراوانی نوع تغذیه نوزاد در بیمارستان محل تولد در دو گروه مورد و شاهد
۸۰	جدول ۵ - ۷ : جدول توزیع فراوانی نوع نگهداری نوزاد در بیمارستان در دو گروه مورد و شاهد.
۸۲	جدول ۵ - ۸ : جدول توزیع فراوانی نوع تغذیه نوزاد در منزل در دو گروه مورد و شاهد.
۸۵	جدول ۵ - ۹ : جدول توزیع فراوانی فواصل شیردهی در روز در دو گروه مورد و شاهد.
۸۷	جدول ۵ - ۱۰ : جدول توزیع فراوانی شیردهی مادر به نوزاد در طول شب در دو گروه مورد و شاهد.

- جدول ۵ - ۱۱ : آزمون T ، مقایسه بین میانگین دفعات شیردهی
در طول شب در دو گروه مورد و شاهد . ۸۹
- جدول ۵ - ۱۲ : جدول توزیع فراوانی بیماری عفونی مادر در طول
حاملگی نوزاد فعلی در دو گروه مورد و شاهد . ۹۱
- جدول ۵ - ۱۳ : جدول توزیع فراوانی عفونت دستگاه ادراری مادر
در دو گروه مورد و شاهد . ۹۳
- جدول ۵ - ۱۴ : جدول توزیع فراوانی پارگی زودرس کیسه آب در دو
گروه مورد و شاهد . ۹۵
- جدول ۵ - ۱۵ : جدول توزیع فراوانی زایمان در دو گروه مورد و شاهد . ۹۶
- جدول ۵ - ۱۶ : آزمون T ، مقایسه فاصله بین سقط یا زایمان
قبلی تا زایمان نوزاد فعلی در دو گروه مورد و شاهد . ۹۹
- جدول ۵ - ۱۷ : آزمون T ، مقایسه بین میانگین تعداد حاملگی
تعداد زایمان - تعداد مرده زایی ، تعداد سقط و فاصله بین
سقط یا زایمان قبلی تا زایمان فعلی در دو گروه مورد و شاهد . ۱۰۲
- جدول ۵ - ۱۸ : جدول توزیع فراوانی آپگار هنگام تولد در دو گروه
مورد و شاهد . ۱۰۳
- جدول ۵ - ۱۹ : جدول توزیع فراوانی آپگار هنگام تولد در دو گروه
مورد و شاهد . ۱۰۶
- جدول ۵ - ۲۰ : آزمون T ، مقایسه میانگین وزن در دو گروه مورد و شاهد . ۱۰۸
- جدول ۵ - ۲۱ : آزمون T ، مقایسه میانگین سن مادر در دو گروه مورد و
شاهد . ۱۱۰

صفحه	عنوان
۱۱۲	جدول ۵ - ۲۲ : جدول توزیع فراوانی ابتلا به سپسین دوره نوزادی بر حسب تحصیلات مادر در دو گروه مورد و شاهد
۱۱۴	جدول ۵ - ۲۳ : جدول توزیع فراوانی شغل مادر در دو گروه مورد و شاهد.

" فهرست نمودارها "

صفحه	عنوان
۷۵	نمودار ۵ - ۱ : نمودار مقایسه میانگین فاصله اولین شیردهی (دادن ۳ غوز) تا زمان زایمان در دو گروه مورد و شاهد
۷۷	نمودار ۵ - ۲ : درصد فراوانی دریافت کلسترول (آغوز) در دو گروه مورد و شاهد
۷۹	نمودار ۵ - ۳ : درصد فراوانی نوع تغذیه در بیمارستان محل تولد در دو گروه مورد و شاهد
۸۱	نمودار ۵ - ۴ : درصد فراوانی نوع نگهداری نوزاد در بیمارستان در دو گروه مورد و شاهد
۸۴	نمودار ۵ - ۵ : درصد فراوانی نوع تغذیه در منزل در دو گروه مورد و شاهد
۸۶	نمودار ۵ - ۶ : درصد فراوانی دفعات شیردهی در طول روز در دو گروه مورد و شاهد
۸۸	نمودار ۵ - ۷ : درصد فراوانی تغذیه با شیر مادر در طول شب در دو گروه مورد و شاهد
۹۰	نمودار ۵ - ۸ : نمودار مقایسه میانگین دفعات شیردهی در طول شب در دو گروه مورد و شاهد
۹۲	نمودار ۵ - ۹ : درصد فراوانی عفونت مادر در طول حاملگی در دو گروه مورد و شاهد
۹۴	نمودار ۵ - ۱۰ : درصد فراوانی عفونت ادراری مادر در دو گروه مورد و شاهد
۹۶	نمودار ۵ - ۱۱ : درصد فراوانی پارگی زودرس کیسه آب در دو گستره مورد و شاهد

-
- ۹۸ نمودار ۵ - ۱۲ : درصد فراوانی نوع زایمان در دوگروه مورد و شاهد
- ۱۰۰ نمودار ۵ - ۱۳ : نمودار مقایسه فاصله سقط یا زایمان قبلی تا تولد نوزاد فعلی در دوگروه مورد و شاهد
- ۱۰۵ نمودار ۵ - ۱۴ : درصد فراوانی آپگار زمان تولد در دوگروه مورد و شاهد
- ۱۰۷ نمودار ۵ - ۱۵ : درصد فراوانی جنسی نوزاد در دو گروه مورد و شاهد
- ۱۰۹ نمودار ۵ - ۱۶ : نمودار مقایسه وزن بین دو گروه مورد و شاهد
- ۱۱۱ نمودار ۵ - ۱۷ : نمودار مقایسه سن مادر در دو گروه مورد و شاهد
- ۱۱۳ نمودار ۵ - ۱۸ : درصد فراوانی سطح تحصیلات مادر در دو گروه مورد و شاهد
- ۱۱۵ نمودار ۵ - ۱۹ : درصد فراوانی شغل مادر در دو گروه مورد و شاهد

چکیده :

به منظور بررسی تاثیر شیرمادر در کاهش سپسیس دوره نوزادی مطالعه گذشته نگری به صورت مورد - شاهدی ، طرح ریزی شده ۲۰۰ نوزاد بیمار با تشخیص بالینی سپسیس درگروه مورد و ۲۰۰ نوزاد سالم در گروه شاهد مورد بررسی قرار گرفتند. فاکتورهای جنس و وضعیت اقتصادی - اجتماعی بعنوان (Matching Factor) منظور شد. تحقیق در ۱۵ بیمارستان تهران براساس ۵ منطقه جغرافیایی تهران (شمال ، جنوب ، شرق ، غرب و مرکز) انجام گردید.

فاکتورهای مورد بررسی

آپگار هنگام تولد ، وزن هنگام تولد نوزاد ، عفونت قبلی و هنگام بارداری مادر ، نوع تغذیه در منزل و بیمارستان محل تولد ، فاصله شروع اولین تغذیه نوزاد تا زمان زایمان ، محل زایمان ، عامل زایمان ، پارگی زودرس کیسه آب و ... نوزادان در هر دو گروه بین (۲۸ - ۳) روز سن داشتند.

نتیجه نهائی آنالیزهای انجام شده حاکی از موارد زیر است :

- هرچه زمان شروع اولین شیردهی مادر به نوزاد تا زمان زایمان فاصله کمتری داشته باشد احتمال ابتلا به سپسیس کمتر بوده است ($P < 0/006$) .

- نوزادانی که آغوز دریافت کرده اند در مقایسه با آنها که آغوز دریافت نکرده اند به سپسیس کمتر مبتلا شده اند ($P < 0/0001$)

- تغذیه انحصاری ، با شیرمادر باعث کاهش سپسیس در نوزادان گروه شاهد

شده است ($P < 0/0001$)

- در مقایسه بین تغذیه با شیر خشک و تغذیه مخلوط شیر مادر با شیر خشک
ویا سایر مایعات احتمال ابتلا به سپسیس در نوع تغذیه مخلوط کمتر بوده است
($P < 0/0001$)

- ارتباط بسیار قوی بین سطح سواد مادر و ابتلا را به سپسیس یافت شد
($P < 0/0004$) بطوریکه در گروه سالم مادران از سطح سواد بالاتری نسبت به
گروه مورد برخوردار بودند.

بین فاکتورهای عامل انجام دهنده زایمان Birtn attendant، محل زایمان
Place of delivery بیماری عفونی قبلی مادر Previous infection و عفونت پستان
مادر در طول شیردهی Breast infetion ارتباط معناداری یافت نشد.

فصل اول :

طرح تحقیق